

Okul Öncesi Eğitimde Verilecek Öncelikli Değerlere İlişkin Veli Görüşleri *

Şenol YAKA **

Demet YALÇIN ***

Esin DENİZLİ ****

Özet- Bu araştırmanın amacı, Eskişehir Odunpazarı ilçesindeki okulöncesi velilerinin, okulöncesi eğitimde verilecek öncelikli değerlere ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaca ulaşmak için okulöncesi velilerinin değerlere bakış açıları “sosyo-ekonomik durum, yaş, eğitim durumu, meslek, cinsiyet” açısından değerlendirilmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma Eskişehir ili Odunpazarı ilçesindeki ilköğretim ve bağımsız anaokullarında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Odunpazarı ilçesinde 113 okul ve 4604 öğrenci oluşturmaktadır. Okulların bulunduğu çevre (şehir merkezindeki okullar, merkeze yakın okullar ve kenar mahalle okulları) göz önünde bulundurularak 14 okul seçilmiştir. Örneklemi evrene göre (%5 hata payıyla) 620 kişi oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre kişisel değerlere öncelik verildiği, daha sonra akademik ve kültürel değerlerin seçildiği görülmüştür. Sosyo-ekonomik düzeyin yüksek olduğu okullarda velilerin kişisel değerlere önem verdiği, düşük olan okullarda ise akademik

* Bu çalışma 26-28 Ekim 2011 tarihinde düzenlenen Değerler Eğitimi Sempozyumunda sözel bildiri olarak sunulmuştur.

** Uzman Öğretmen, MEB, Şehit Mutlu Yıldırım Ortaokulu, Eskişehir

E-posta: senolyaka70@hotmail.com

*** Öğretmen, MEB, İsmet İnönü İlköğretim Okulu, Eskişehir

E-posta: demetyalcin26@hotmail.com

**** Öğretmen, MEB, İsmet İnönü İlköğretim Okulu, Eskişehir

E-posta: esin.denizli@yahoo.com

değerlerin ön plana çıktığı görülmüştür. Buna paralel olarak eğitim seviyesi yüksek olan velilerin yine kişisel değerlere önem verdiği, kültürel değerleri çok önemsemediği, eğitim seviyesi düştükçe de kültürel ve akademik değerlerin ön plana çıktığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler- Okul öncesi eğitim, Değerler, Veli görüşleri

Giriş

Erken Çocukluk Eğitimi olarak da adlandırılan okulöncesi eğitim, çocuğun doğumundan, ilköğretime başladığı döneme kadar geçirdiği 0-6 yaşları kapsar. Okul öncesi eğitim; çocukların tüm gelişimlerini, toplumun kültürel değerleri doğrultusunda gerçekleştirmeye çalışan, duyguların gelişimini ve algılama gücünü arttırarak akıl yürütme sürecinde çocuklara yardımcı olan ve yaratıcılığını geliştirdikleri dönemdir. Ayrıca çocukların millî, manevî, ahlakî, kültürel ve insanî değerlere bağlılığını sağlayan; kendini ifade etmesine, özdenetimlerini sağlayabilmesine ve bağımsızlık kazanmasına olanak sağlayan, sistemli bir eğitim sürecidir (Yılmaz, 2003).

Okul öncesi eğitimin tarihsel gelişimi M.Ö. 400'lü yıllara kadar uzanır. 1782-1852 yıllarında yaşayan düşünür ve eğitimciler, çocuk eğitimi üzerinde önemle durmuşlar ve günümüze ışık tutan görüşler ortaya koymuşlardır. 1816 yılında 3-6 yaş arasındaki çocuklar için anaokulları açılmıştır. Osmanlı Devleti döneminde ise Sıbyan Mektepleri açılmıştır. 1915 yılında Ana Mektepleri Nizamnamesinin yürürlüğe girmesiyle ülkemizde anaokulları açılmaya başlamıştır. Cumhuriyetin ilan edildiği tarihte 80 anaokulunda 5580 çocuk ve 136 öğretmenin mevcut olduğu bilinmektedir. 1961 yılında yürürlüğe giren 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda okul öncesi eğitim kurumlarına, zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitildiği ve isteğe bağlı bir ilköğretim kurumu olarak yer verilmesinden sonra, okul öncesi eğitimiyle ilgili çalışmalara hız verilmiştir. 1962 yılında Anaokulları ve Anasınıfları Yönetmeliği yürürlüğe girmiş, 1973 yılında yürürlüğe giren "1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu"nda Türk Millî Eğitim Sisteminin genel yapısı içinde, okul öncesi eğitime, örgün eğitim sistemi içinde yer verilmiştir. Okul öncesi eğitime verilen önem nedeniyle 1992 yılında 3797 Sayılı Kanunla Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Günümüzde okul eğitimi yaygınlaştırma ve geliştirme çalışmalarına çok fazla önem verilmektedir. Bunun için birçok projeler hazırlanmakta, yabancı ülkelerle irtibata geçilmekte, okul ve sınıf sayıları artırılmakta ve çok daha fazla okul öncesi öğretmeni ataması yapılmaktadır. Okul öncesi eğitimin

zorunlu olması yolunda çalışmalar yapılmakta ve alt yapısı oluşturulmaktadır. 2009 yılında 32 pilot il seçilmiş ve bu illerde zorunlu eğitime geçme çalışmalarına başlanmıştır. 2010-2011 eğitim-öğretim yılı başında ise bu illere 25 il daha eklenerek pilot il sayısı 57 ye çıkarılmıştır. 2005 yılından bu yana da her ilde okul öncesi eğitimi şenlikleri düzenlenmekte ve okul öncesi tanıtılmaktadır.

Okulöncesi eğitim programı, okulöncesi eğitime devam eden 36-72 aylık çocukların psiko-motor, sosyal-duygusal, dil ve bilişsel gelişmelerinin desteklenmesini, öz bakım becerilerinin kazandırılmasını ve ilköğretime hazır bulunuşluklarının sağlanmasını amaçlamaktadır. Okulöncesi eğitim süresince çocuklar ilköğretime hazırlanırken, paylaşmayı, dayanışmayı, sosyalleşmeyi ve birlikte çalışmayı öğrenirler. Okulöncesi dönem, çocuklarda değerlere ilişkin bilgilerin temellerinin atıldığı ilk dönemdir (Balat, 2004). Aynı zamanda ileriki yıllarda kazanılacak karakter, benlik ve becerilerinin temeli de bu yıllarda atılır. Nitelikli bir okulöncesi eğitim programı, öğrenim becerilerinin yanında toplumsal değerleri de içermelidir. Değerler temelde değişmez özellikler içerir; ancak yaşanan çevre, kültürel özellikler, eğitim ve deneyimler gibi pek çok etkene göre bireysel anlamda farklılıklar gösterebilirler. Değerler eğitimi kapsamında literatürde ortak bazı değerlerin yer aldığı görülmektedir. Bunlar arasında; dürüstlük, azimli olma, sorumluluk, yardımsever olma, kendine güven, sevgi, saygı, işbirlikçi olma gibi birçok değer vardır. Ülkemizde anne-baba ve eğitimciler çocuklarına temel değerlere ilişkin eğitim vermektedirler. Çocuklarda temel değerleri geliştirmek ilk aşamada sadece ailelerin görevi gibi görünse de, değerler eğitimi hem ailelerin hem de eğitimcilerin sorumluluğundadır. Sosyal denetim mekanizmalarından en önemlisi olan değerler, toplumsal bütünlüğün ayrılmaz unsurlarındandır. Bireyin hayatında hemen her şey bu değerlere göre algılanır ve yaşamın anlamı bu şekilde öğrenilir. Bu yüzden değerler eğitiminin yapılmasında, eğitim kurumlarına ve öğretmenlere büyük görevler düşmektedir.

Eğitim belirlenen amaçlar doğrultusunda bireyi yetiştirme süreci olarak tanımlanabilir. Bu süreçte kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler, bireyin karakterini farklılaştırır. Karakteri gelişen, bilgi ve beceriler ile donatılan birey ise, toplumsal yapı üzerinde olumlu değişimler meydana getirir (Akbaş, 2009). Bu durum ise, temel değerlerin öğrencilere kazandırılması ile mümkün olabilir.

Temel değerlerin kazandırılması amacı; Türk Milli Eğitim Temel Kanunu ve ders programlarının amaçları incelendiğinde de açıkça görülür. Temel Kanunun başlangıcında millî eğitimin amaçları sayılırken ahlâkî, manevî değerleri benimseyen, beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı

şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere sahip kişiler yetiştirmekten bahsedilmektedir (Ekşi ve Okudan, 2011).

Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı eğitim programları çerçevesinde değerler eğitimi adı altında ayrı bir program yer almamaktadır. Fakat eğitimciler çocuklara değerlere ya da kişilik eğitimine yönelik uygulamalara yer vermektedirler. Ancak ülkemizde değerler eğitiminin son yıllarda önem kazandığı görülmektedir. Çeşitli örneklerini yurt genelinde uygulanan değerler eğitimi projelerinden; Değerler Eğitimi Projesi (T.C. Tokat Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi), okullarda uygulanan ‘Yaşayan Değerler Eğitimi Programı’, ‘Yaşayan Değerler ve Karakter Eğitimi’ gibi etkinliklerle her ay bir değer alınarak o değerle ilgili etkinliklerin uygulanması yapılır. Değerler Eğitimi Projesini, her sınıfa bir değer uygulaması, velilere yönelik etkinlikler vb. uygulamalardan, yayınlanan kitaplardan, çeşitli yayınevlerinin okulöncesi eğitimde kullanılmak üzere hazırladıkları değerler eğitimi kitapları, vb. kaynaklardan görmekteyiz.

Yurtdışında ise değerleri öğretmek için Kişilik Eğitimi (Character Education) adı altında zorunlu eğitim döneminin başında, yani anasınıfından başlanarak, sistemli bir program dâhilinde devam edecek şekilde geliştirilmiş pek çok program uygulanmaktadır. Bu programlardan bazıları; bireysel gelişim için ahlaki değerler rehberi, kişilik eğitim programı, çocuk gelişim projesidir (Balat, 2004). Karakter eğitimi, öğrencilerin sorumluluklarını taşıyabilecekleri makul seçimler yapabilmelerine imkân sağlayan bilgi, beceri ve yeteneklerinin geliştirilmesi demektir (Aktaran: Aslan, 2011, Ryan ve Bohlin, 1999). Howard’a göre ise karakter eğitimi; bireylerin etik yargılamalar yapması ve ne yapılması gerektiğini düşünerek davranması girişimidir (Aslan, 2011). Yurtdışında yapılan karakter eğitiminin amacı; çocukken anlayışlı, ilgili, ahlaki değerleri olan, üretken, gençlik çağında kapasitelerini en iyisini yapmak için kullanan, doğru şeyler yapan ve hayatın amacını anlayarak yaşayan bireyler yetiştirmektir (Aktaran: Aslan, 2011, Battistich, 2005). Yapılan araştırmalarda değerler farklı sınıflandırmalarda incelenmiştir. Bunlardan en çok kabul görenleri Nelson, Ro-keach, Spranger, Schwartz’a ait olanlardır.

Dünyada uygulanan değerler eğitimi programları;

Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada’da pek çok birey ve organizasyon gençlerde geleneksel ahlaki değerleri güçlendirmek ve teşvik etmek amacıyla koalisyon oluşturmuşlardır. Bu koalisyon ‘karakter eğitim hareketi’ olarak

bilinmektedir. Bu hareketin destekçileri, okulların çocukları iyi insanlar olarak yetiştirmede sorunları olduğunu ve toplumun üyesi olmalarında ihtiyaç duydukları yetenekleri geliştirmelerine yardımcı olamadıklarına inanmaktadırlar (Balat ve Dağal, 2006).

1999'da UNESCO Genel Konferansında bazı üye devletlerin temsilcileri yeterli kaliteli eğitim almayan, hiç eğitim almayan veya çok önemli değerlerin yok olduğu topluluklarda yaşayan küçük çocuklara ilişkin duydukları endişeyi belirtmişler ve değerlerin güçlendirilebileceği yolların bulunmasını şiddetle tavsiye etmişlerdir. UNESCO küçük çocuklar için değerler eğitimi konusunda gittikçe daha fazla istek almıştır. Bunun üzerine UNESCO'nun 'Erken Çocukluk ve Aile Eğitimi Birimi'; 2000'li yılların başında 'Erken Çocukluk ve Değerler Eğitimi' üzerine uluslararası bir girişim olan eğitim programı "Yaşayan Değerler"e ilk adımını atmıştır.

Bireysel Gelişim İçin Ahlaki Değerler Rehberi (Acquiring Ethical Guidelines for Individual Development, AEGIS, 1996); Program, bireysel gelişim için etik ana hatları kazandırmak amacıyla Utah'ta bulunan Salt Lake City'deki Araştırma ve Değerlendirme Enstitüsünde Weed ve Skanchy (1996) tarafından geliştirilmiş bir K-6 kişilik eğitim programıdır. Programın amacı çocukların sorumlu, şefkatli, üretken vatandaşlar olabilmek için ihtiyaç duyacakları temel ilkeleri ve ahlaki standartları öğrenmelerine yardımcı olmaktır.

Kişilik Eğitim Müfredatı (Character Education Institute, 1996); Program, çocuklara evrensel on iki değeri öğretmek üzerine odaklanmıştır. Bunlar; onur, cesaret, inanç, dürüstlük, doğruluk, cömertlik, nezaket, yardımseverlik, adalet, saygı, özgürlük ve eşitlik değerleridir. Okulöncesinden dokuzuncu sınıfa kadar kullanılmak üzere ders olarak programda yer almaktadır.

Proje Temel (Project Essential, Teel Institute, 1996); Programın amacı, erken yaştaki çocukların kendi değerlerini anlamalarına izin verecek anahtar davranışları, yetenekleri, düşünce ve kavramları öğretmektir. Program yeterli ve ahlaki kişilerin gelişiminin merkezinde kendilik kavramının olduğu üzerine kurulmuştur.

Zürafa Programı (Giraffe Programı); Anasınıfından on ikinci sınıfa kadar kişilik eğitimi programı geliştirilmiştir. Programda cesaret, ilgi ve sorumluluk değerlerinin çocuklara öğretilmesi hedeflenmektedir.

Yaşayan Değerler Eğitim Programı (Living Values Education Program);

Yaşayan Değerler Eğitim Programı (YDEP) kapsamlı bir eğitim programıdır. Bu küresel yenilikçi program, eğitimcilere, destekçilere, ailelere ve bakıcılara evrensel değerleri keşfetme ve geliştirmelerine yardımcı olmada eğitim, pratik yöntemler ve çok çeşitli deneyimsel değerlerle ilgili aktiviteler sunar. Eğitimcilerden kendi değerlerini düşünmeleri ve değerlere dayalı bir ortam yaratmaları istenir. YDEP eğitimi süresince eğitimcilerden, öğrencilerin saygı duyduklarını, değer verildiklerini, anlaşıldıklarını, sevildiklerini ve güvende olduklarını hissettirecek, değerlere dayalı bir ortam yaratmaları istenmektedir. YDEP'in amacı, bireyin fiziksel, entelektüel, duygusal ve ruhsal unsurlardan oluştuğunu göz önünde bulundurarak, kişinin bütününe gelişmesi için gerekli yönlendirici ilke ve araçları sağlamaktır.

Değerler eğitiminin artık yaygın bir hale gelmesi, yapılan çalışmalar ve velilerin bu konudaki düşünceleri araştırıldığında öğretmenlerin uygulamalarının, okulöncesi eğitim program kitabında yer alan değerler ile paralellik gösterip göstermediği de ortaya çıkacaktır.

Araştırmanın Amacı

Aile katılımı okulöncesi eğitimde çok önemlidir ve bu bağlamda velilerin de düşünceleri önemlidir. Okulöncesi eğitimde velilerin hangi değerlere öncelik verdikleri tespit edildiğinde, buna bağlı olarak gerekli kurumlara öneriler sunmak, eğitim-öğretim etkinliklerini bu yönde planlamak, farklı araştırmalara yön vermek mümkündür. Diğer ülkelerde değerler eğitimi ile ilgili sistemli şekilde geliştirilmiş programlar uygulanmaktadır. Ülkemizde de değerler eğitimine özellikle son yıllarda daha çok önem verilmekle beraber bu konuyla ilgili projeler, seminerler, çalışmalar yapılmaktadır.

Bu bağlamda araştırmanın amacı; okulöncesi eğitimde verilecek öncelikli değerlere ilişkin veli görüşlerini belirlemektir. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

- Okulöncesi eğitimde öğrenci velilerinin öncelikle tercih ettikleri ilk 10 değer nedir?
- Okulöncesi eğitimde öğrenci velilerinin öncelikle tercih ettikleri ilk 10 değer “sosyo-ekonomik düzey” açısından nasıldır?
- Okulöncesi eğitimde öğrenci velilerinin öncelikle tercih ettikleri ilk 10 değer “eğitim seviyesi” açısından nasıldır?
- Okulöncesi eğitimde öğrenci velilerinin öncelikle tercih ettikleri ilk 10 değer “yaş” açısından nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma modelinde bağımlı ve bağımsız iki temel değişken bulunmaktadır. Velilerin; cinsiyetleri, yaşları, eğitim durumları, meslekleri bağımsız değişkenlerini oluşturmaktadır. Velilerin tercih ettikleri ilk on değer ise bağımlı değişkenlerini oluşturmaktadır. Velilerin değer tercihlerinin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, mesleklere göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Velilerden okul öncesi eğitimde verilmesi beklenen 31 değerden önem sırasına göre ilk on değeri yazmaları istenmiştir. Böylelikle öğrenci velilerinin değerlerden hangilerine önem verdikleri ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırma Eskişehir ili Odunpazarı ilçesindeki ilköğretim ve bağımsız anaokullarında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Odunpazarı ilçesinde 113 okul ve 4604 okulöncesi öğrenci velisi oluşturmaktadır. Okulların bulunduğu çevre (şehir merkezindeki okullar, merkeze yakın okullar ve kenar mahalle okulları) göz önünde bulundurularak 14 okul seçilmiştir. Örneklemi evrene göre (%5 hata payıyla) 620 kişi oluşturmaktadır (Büyüköztürk, 2008).

Tablo 1: Araştırma Grubu

CİNSİYET	Frekans	Yüzdeler	Geçerli Yüzdeler	Toplam Yüzdeler
Erkek	120	19,4	19,4	19,4
Geçerli Kadın	500	80,6	80,6	100,0
TOPLAM	620	100,0	100,0	

Tablo-1 incelendiğinde velilerin % 19.4'ü erkek, % 80.6'sı kadın velidir. Kadın velilerin erkek velilere oranla 4 kat fazla olduğu dikkati çekmektedir. Bu sebepten cinsiyet değişkeni değerlendirmeye alınmamıştır.

Tablo 2: Doğum Yılları

DOGUM YILLARI	Frekans	Yüzdeler	Geçerli Yüzdeler	Toplam Yüzdeler
65-70	65	10,5	10,5	10,5
71-75	124	20,0	20,0	30,5
Geçerli 76-80	225	36,3	36,3	66,8
80 üzeri	206	33,2	33,2	100,0
TOPLAM	620	100,0	100,0	

Yaşlara göre veli dağılımları Tablo-2 de görülmektedir. Bu tabloya göre “1976-1980” yılları arasında doğmuş velilerin % 36.3 oranla yoğunlukta olduğu gözlenmektedir. % 10.5 oranla “1965-1970” yılları arasında doğmuş velilerin en az olduğu söylenebilir.

Tablo 3: Meslek

Meslek	Frekans	Yüzdeler	Geçerli yüzdeler	Toplam yüzdeler
Geçerli İşsiz	13	2,1	2,1	2,1
Ev hanımı	330	53,2	53,2	55,3
İşçi	57	9,2	9,2	64,5
Memur	36	5,8	5,8	70,3
Esnaf	14	2,3	2,3	72,6
Serbest meslek	38	6,1	6,1	78,7
Öğretmen	60	9,7	9,7	88,4
Asker	6	1,0	1,0	89,4
Sağlık çalışanı	27	4,4	4,4	93,7
Mühendis	6	1,0	1,0	94,7
Özel sektör	30	4,8	4,8	99,5
Polis	3	,5	,5	100,0
Toplam	620	100,0	100,0	

Mesleklere göre veli dağılımları Tablo-3 te görülmektedir. Meslek gruplarında velilerin % 50’den fazlasının ev hanımı olduğu dikkat çekmektedir. Bu durumdan ötürü velilerin değer tercihlerini etkileyen bir değişken olarak değerlendirilmeye alınmamıştır.

Tablo 4: Sosyo Ekonomik Durum

OKUL ÇEVRESİNİN SOS- YO EKONOMİK DURUMU	Frekans	Yüzdeler	Geçerli yüzdeler	Toplam yüzdeler
Düşük	129	20,8	20,8	20,8
Geçerli Orta	350	56,5	56,5	77,3
Yüksek	141	22,7	22,7	100,0
TOPLAM	620	100,0	100,0	

Anket uygulanan okulların sosyo-ekonomik durumlara göre (düşük-orta-yüksek) gruplandırılmış durumu Tablo-4'te görülmektedir. Buna göre orta seviyedeki (şehir merkezine yakın) okullardaki öğrenci velileri % 56.5 oranla örneklemdeki en geniş grubu oluşturmaktadır.

Tablo 5: Öğrenim Durumu

ÖĞRENİM DURUMU	Frekans	Yüzdeler	Geçerli yüzdeler	Toplam
Geçerli İlköğretim ve altı	216	34,8	34,8	34,8
Lise	221	35,6	35,6	70,5
Üniversite ve lisansüstü	183	29,5	29,5	100,0
TOPLAM	620	100,0	100,0	

Tablo-5 incelendiğinde okulöncesi velilerinin eğitim durumları 3 kategoriye ayrılarak incelendiği görülmektedir. Yüzdelerin birbirine yakın olmasıyla beraber % 35 oran ile lise mezunu velinin fazla olduğu görülmektedir. Bununla birlikte % 29.5 oranla üniversite ve yüksek lisans yapmış veli sayısının Türkiye ortalamasının çok üstünde olduğu söylenebilir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğrenci velilerine bir anket uygulanmıştır. Anket soruları velilerin yaş, meslek, eğitim durumu, cinsiyet gibi kişisel bilgileri içeren bir bölüm ve 31 değer yazılı olduğu bölüm olmak üzere iki bölüme ayrılmıştır. Anket oluştururken; 12 okulöncesi öğretmene uygulanan anket yardımıyla kendilerinin hangi değerlere öncelik verdiği soruldu. Bunun sonucunda 39 farklı değer yazıldığı görüldü. Daha sonra okulöncesi program kitabı tarandı ve değerler eğitimine ilişkin bir yüksek lisans tez anketi (Arslan, 2011) incelendi.

Elde edilen toplam 63 değer, bir okulöncesi eğitim uzmanı tarafından incelendi. Birbirine benzer değerler, uygulanacak ankete uygun olmayanlar vs. çıkartılarak en son hali elde edildi ve ankette kullanılan toplam 31 değere karar verildi. Uygulanan anketin anlaşılabilirliğini ölçmek için 20 kişilik bir veli grubundan, öncelik verdikleri ilk 10 değeri ankette verilen 31 değerlerin yanına 1'den 10'a kadar rakam yazarak derecelendirmeleri istenmiştir. Ancak bu anket formatının veliler tarafından doğru yorumlanamadığı gelen sonuçlardan anlaşılmıştır. (örneğin anketteki tüm değerlerin yanına bir rakam yazılması, aynı rakamların yazılması, vs.) Bunun sonucunda ankette değerlerin bulunduğu ikinci bölümün altına ilk 10 değerlerin yazılacağı bir tablo eklenmiştir. Aynı gruba bir hafta sonra değiştirilen bu format uygulanmış ve yorumlanamayan ya da yanlış anlaşılan bir durum görülmemiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma, okulöncesi eğitimde verilecek öncelikli değerlere ilişkin veli görüşlerini, farklı değişkenler açısından incelemek amacıyla uygulanan anketlerdeki bilgiler SPSS.15 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu programdan çıkan tablolarda değerlerin tercih edilme sayısı ve bu değerlere verilen puan görülmektedir, örneğin çalışkan olma değeri anketlerde 1. tercihte 45 kez, 2. tercihte 31 kez, 3. tercihte 42 kez ve son tercihte 25 kez seçilmiştir. Bu değer puanlandırılırken tercih edilme sırasına göre azalan katsayılarla çarpılmıştır: 1. Tercih 45x10, 2. tercih 35x9, 3. tercih 42x8, son tercih 25x1. Analiz sonuçları bir ölçme değerlendirme uzmanı ve okulöncesi alan uzmanı görüşü alınarak çıkartılmıştır. Analiz sonuçlarına göre çıkan tablolar yorumlanırken 5. değerden sonraki değerler arasında (6-10) gözle görülür bir fark olmadığı için tabloda gösterilmemiş, 1. tercihten 5. tercihe kadar olan kısmı ve toplam bölümüne yer verilmiştir.

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde okulöncesi velilerine uygulanan anketlerden elde edilen veriler üzerinde yapılan istatistiksel analizler sunulmuştur.

Okulöncesi öğrenci velilerinin görüşlerine göre 31 değerlerin demografik olarak sıralanması aşağıda ki şekilde hesaplanmıştır.

Toplam Seçime Puan Değeri							
	1. S.	2. S.	3. S.	4. S.	5. S.	.....	Toplam Seçilme
özgüven sahibi olma	125x10	76x9	49x8	56x7	28x6	.....	3244

Örnek tablomuzda görüldüğü gibi bu değer puanlandırılırken tercih edilme sırasına göre azalan katsayılarla çarpılmıştır: 1. Tercih 125x10, 2. tercih 76x9, 3. tercih 49x8, son tercih 25x1 olarak hesaplanmış 10 değer puanlamasında “özgüven sahibi olma” değeri 3244 puan almıştır.

Çoktan Aza Azalan Değerler

Tablo 6: Çoktan Aza Azalan Değerler

	1. S.	2. S.	3. S.	4. S.	5. S.	Toplam Seçilme
özgüven sahibi olma	1250	684	392	392	168	3244
dürüst olma	630	549	496	343	336	2861
sorumluluk sahibi olma	340	387	336	392	444	2601
saygılı olma	430	513	328	315	186	2202
çalışkan olma	450	279	336	357	168	2187
kararlı azimli olma	170	261	312	343	216	1948
kendini ifade edebilme	480	432	336	56	192	1895
inançlı olma	440	216	240	259	162	1713
vatansver olma	330	261	232	259	144	1655
ailesine bağlı olma	310	351	168	154	216	1610
temiz olma	310	234	296	35	210	1570
paylaşımçı olma	80	180	184	154	162	1189
adaletli olma	110	171	192	189	144	1153
kendine saygılı olma	140	171	64	315	54	904
dostluk kurabilme	10	36	112	357	108	901
başkalarının haklarına saygılı olma	70	117	128	42	156	885
Sevgi	210	135	72	98	66	775
sabırlı olma	120	108	104	28	144	757
bağımsız düşünebilme	20	144	192	35	78	717
bağımsız hareket edebilme	60	54	168	189	48	672
tutumlu olma	50	54	40	35	60	444

merhametli olma	50	63	48	21	60	403
barışçıl olma	50	18	64	28	18	348
yardımsever olma	30	27	24	28	30	337
çevreye duyarlı olma	10	9	16	42	48	329
gelenek göreneklerine bağlı olma	10	36	8	98	24	265
duyarlı olma	10	45	16	7	30	249
başkalarının duygularını anlayabilme	20	18	40	21	36	238
cömert olma	10	18	0	35	6	163
kibar olma	0	9	16	7	6	133
TOPLAM	6200	5580	4960	4634	3720	34348

Tablo-6 incelendiğinde “özgüven sahibi olma, dürüst olma, sorumluluk sahibi olma”nın ilk üç değer olarak seçildiği ve seçilme oranına bakıldığında ise sadece üç değer toplamın % 25’ ine karşılık geldiği dikkat çekmektedir. Bu sonuca bakılarak öğrenci velilerinin kişisel değerlere öncelikle önem verdiği söylenebilir. Ayrıca kültürel değerlerimizden “saygılı olma, inancılı olma, vatansever olma, ailesine bağlı olma” en çok önem verilen ilk on değer arasında yer almaktadır. Kibarlık davranışının veliler tarafından neredeyse hiç tercih edilmediği söylenebilir. Bunun yanında dünyamızın içinde bulunduğu durum (çevresel felaketler, küresel ısınma, savaş...) göz önünde bulundurulduğunda daha üst sıralarda yer alabileceği düşünülen çevreye duyarlı olma, barışçıl olma değerlerinin son 10 değer içinde yer alarak veliler tarafından çok önemsenmediği söylenebilir.

Tablo 8: Tahsil Durumuna Göre (Değerler % Olarak)

	1.DEĞER			2.DEĞER			3.DEĞER			4.DEĞER			5.DEĞER			TOPLAM		
	İlk öğ. Ve öncesi	lise	Üni	İlk öğ. Ve öncesi	lise	Üni	İlk öğ. Ve öncesi	lise	üni	İlk öğ. Ve öncesi	Lise	üni	İlk öğ. Ve öncesi	lise	üni	İlk öğ. Ve öncesi	lise	Üni
özgüven sahibi olma	11,1	18,6	32,8	9,7	9,5	18,6	5,1	4,1	5,5	3,2	9,5	8,2	6,9	2,7	3,8	55,9	65,7	81,9
dürüst olma	7,9	8,6	14,8	8,3	10,4	10,9	11,6	11,3	6,6	6,9	8,6	8,2	9,3	10,6	7,7	67,7	75,2	73,4
sorumluluk sahibi olma	7,9	5	3,3	3,2	10,4	7,1	6,5	4,5	9,8	6	9,5	12	6,9	11,8	18	66,1	76,4	81,4
saygılı olma	7,4	10,4	2,2	11,6	9,5	6	8,3	6,3	4,9	6,9	7,7	7,1	6,5	3,6	4,9	62,5	56,1	43,6

Okul Öncesi Eğitimde Verilecek Öncelikli Değerlere İlişkin Veli Görüşleri

çalışkan olma	12	6,3	2,7	5,1	6,8	2,7	5,6	7,7	7,1	11,6	5,4	7,7	4,6	5,9	2,7	67,1	60,1	54,7
kararlı azimli olma	3,2	2,7	2,2	3,2	5	6	4,2	5	10,4	6,9	5	4,9	5,1	6,3	6	59,2	58,3	60,7
kendini ifade edebilme	5,1	7,7	10,9	6,9	5	12	5,1	6,3	9,3	7,9	5,4	9,3	5,6	5,9	3,8	61,6	57,9	60,5
inançlı olma	6,5	9,5	4,9	4,2	3,2	4,4	5,1	4,1	5,5	4,2	2,3	2,7	5,1	3,2	4,9	48,3	42,7	39,1
vatansever olma	5,6	7,2	2,7	4,2	7,2	2,2	3,2	6,8	3,8	8,3	6,8	2,2	6	3,6	1,6	51,9	56,9	34,3
ailesine bağlı olma	4,6	5,9	4,4	10,6	4,1	3,8	4,6	4,1	1,1	3,2	5	0	6,9	5,4	4,9	53	48,5	36,6

Tablo-8 e incelendiğinde 1.sırada yer alan özgüven sahibi olma değerinin üniversite mezunu veliler tarafından lise ve ilkokul mezunu velilere göre % 81.9 gibi yüksek bir oranla tercih edildiği dikkat çekmektedir. Bunun yanında yine üniversite mezunu velilerin sorumluluk sahibi olma (% 81.4) değerini öncelikle tercih ettikleri görülebilir. Buna karşılık ilkokul mezunu veliler, çalışkan olma (% 67.1), ailesine bağlı olma (% 53), inançlı olma (% 48.3), saygılı olma (% 62.5) değerlerini lise ve üniversite mezunu veliler göre daha yüksek bir yüzdelikle tercih etmektedirler. Bu bağlamda ilkokul mezunu velilerin çocuklarında kültürel değerlerin ve akademik bir değer olarak söyleyebileceğimiz çalışkanlık değerini görmek istediklerini söyleyebiliriz. Sonuç olarak velilerin değerlere bakış açısının eğitim seviyesine göre büyük bir farklılık gösterdiğini söyleyebiliriz.

Okulun Sosyo Ekonomik Çevre Durumuna Göre (Değerler % Olarak)

Tablo 9: Okulun Sosyo Ekonomik Çevre Durumuna Göre

	1.Değer			2.Değer			3.Değer			4.Değer			5.Değer			Toplam		
	Zay	Orta	Güçl	Zay	Ort	Güçl	Zay	Ort	Güçlü	Zay	Ort	Güçl	Zay	Ort	Güçl	Zayıf	Orta	Güçl
özgüven sahibi olma	14,0	18,6	29,8	10,9	11,4	15,6	9,3	6,9	9,2	4,7	6,3	10,6	3,1	5,4	3,5	60,7	70,2	84,2
dürüst olma	4,7	10,3	14,9	11,6	9,1	9,9	8,5	11,7	7,1	8,5	7,4	8,5	0,8	0,6	2,1	61,9	59,7	68,1
sorumluluk sahibi olma	4,7	6,9	2,8	6,2	6,9	7,8	7	6,3	7,8	5,4	9,1	12,1	7,8	11,1	17,7	70,8	74	78,6
saygılı olma	10,1	6,6	5	13,2	8,9	6,4	11,6	4,9	6,4	6,2	9,1	3,5	5,4	4,9	5	55,8	60,2	42,6
çalışkan olma	14	6,9	2,1	4,7	6	2,8	5,4	8	5,0	8,5	7,4	9,9	2,3	6	2,8	69,1	62,8	48,9
kararlı azimli olma	1,6	5,1	2,8	3,9	5,1	4,3	3,9	6,9	7,1	6,2	4,9	7,1	6,2	6,0	5,0	59,6	57,4	59,1
kendini ifade edebilme	5,4	7,7	9,9	6,2	7,4	9,9	8,5	5,4	8,5	9,3	7,4	5,7	7	5,4	2,8	53,4	56	60,6
inançlı olma	7,8	6,9	7,1	3,1	4	4,3	3,9	4,6	6,4	3,1	3,1	2,8	3,1	5,1	3,5	35,6	46,1	42,9
vatansever olma	4,7	7,4	0,7	3,1	5,4	4,3	3,9	5,7	2,8	7,8	6,3	3,5	6,2	3,4	2,8	49,7	51,1	40,9
ailesine bağlı olma	3,9	6	3,5	6,2	6,6	5,7	1,6	4,9	1,4	3,9	2,6	2,8	4,7	6,9	4,3	43,7	50,4	40,5

Tablo-9 incelendiğinde, ekonomik açıdan iyi çevrede yaşayan okul velilerin % 84.2 oranla özgüven sahibi olma değerine çok fazla öncelik verdikleri görülmektedir. Ayrıca dürüst olma (% 68.1), sorumluluk sahibi olma (% 78.6), kendini ifade edebilme (% 60.6) değerlerine de öncelik verdiklerini görmekteyiz. Bu bağlamda ekonomik olarak iyi çevrede yaşayan okul velilerin kişisel değerlere öncelik verdiklerini, çalışkan olma, saygılı olma, vatansever olma gibi akademik ve kültürel değerlere daha az öncelik verdiklerini söyleyebiliriz. Ekonomik olarak zayıf bölgede yaşayan okul velileri % 69.1 oranla çalışkan olma değerine öncelik vermişler, inançlı olma değeri % 35.6 ile ilk on değer arasında en az öncelik verdikleri değer olmuştur. Orta grupta olan velilerin ise diğer gruplarda olan velilere göre yüksek oranda saygılı olma, inançlı olma, ailesine bağlı olma değerlerine öncelik verdikleri görülmektedir.

Velilerin Doğum Yıllarına Durumuna Göre (Değerler % olarak)**Tablo 10:** Velilerin Doğum Yılları Durumuna Göre

	1.DEĞER				2.DEĞER				3.DEĞER				4.DEĞER				5.DEĞER				TOPLAM			
	65-70	71-75	76-80	ÜSTÜ	65-70	71-75	76-80	ÜSTÜ	65-70	71-75	76-80	ÜSTÜ	65-70	71-75	76-80	ÜSTÜ	65-70	71-75	76-80	ÜSTÜ	65-70	71-75	76-80	ÜSTÜ
Özgüven sahibi olma	23	29	21	13	9,2	15	17	6,3	7,7	4,0	7,6	11	3,1	8,9	7,6	6,3	7,7	4,8	3,1	4,9	72	76	71	56
Dürüst olma	9,2	6,5	11	12	12	9,7	11	7,8	4,6	11	12	9,2	6,2	7,3	9,8	6,8	14	8,9	8,4	8,3	80	63	76	70
Sorumluluk sahibi olma	9,2	1,6	6,7	5,3	4,6	8,9	7,6	5,8	11	8,1	4,4	7,3	15	8,9	8,4	8,3	15	8,9	12	13	86	72	78	69
Saygılı olma	7,7	4,8	6,2	8,7	9,2	8,1	5,3	14	7,7	7,3	4,9	7,8	7,7	4,0	9,3	6,8	1,5	3,2	7,6	4,4	43	50	53	65
Çalışkan olma	9,2	6,5	3,6	11	6,2	0,8	5,8	6,3	3,1	8,1	6,7	7,3	7,7	6,5	11	6,8	6,2	4,8	3,1	5,3	57	56	62	64
Kararlı azimli olma	1,5	3,2	2,7	2,9	3,1	2,4	4,4	6,8	6,2	11	7,1	2,9	3,1	7,3	4,9	6,3	1,5	7,3	6,2	5,8	54	62	55	64
Kendini ifade edebilme	7,7	8,1	8,9	6,3	11	13	6,7	4,9	11	5,6	6,2	6,8	7,7	11	8,4	4,4	1,5	5,6	4,4	6,8	54	66	56	62
İnançlı olma	11	7,3	5,8	7,3	7,7	5,6	2,2	3,4	3,1	3,2	7,1	3,9	6,2	3,2	2,7	2,4	4,6	4,0	5,8	2,9	42	47	44	41
Vatansever olma	0,0	5,6	7,1	4,9	6,2	2,4	4,9	5,3	7,7	5,6	4,0	3,9	6,2	7,3	4	7,3	7,7	1,6	3,6	4,4	50	45	53	46
Ailesine bağlı olma	3,1	5,6	4,9	5,3	7,7	8,1	3,6	7,8	4,6	4,0	4,0	1,9	1,5	1,6	2,2	4,9	7,7	4,0	6,2	5,8	43	47	45	50

Tablo 10'a göre, en çok tercih edilen ilk on değer arasında 1.sırada yer alan özgüven sahibi olma değerinin 1981 ve üstü doğumlu olan veliler tarafından diğer yaş gruplarında olan velilere göre çok daha az öncelik verdikleri görülmektedir (% 56). Bununla beraber saygılı olma (% 65) ve çalışkan olma (% 64) değerlerine ise diğer yaş gruplarına oranla daha çok öncelik vermişlerdir. 1965-1970 doğumlu velilerin dürüst olma (% 80), sorumluluk sahibi olma (% 86) değerlerine çok fazla öncelik verdikleri, ancak ailesine bağlı olma (% 43),saygılı olma (% 43) değerlerine diğer yaş gruplarına göre öncelik vermedikleri görülmektedir.

Tartışma

Yapılan araştırmada veliler tarafından seçilen öncelikli değerler sınıf içi uygulamalarda yol gösterici olacaktır. Araştırmaya genel olarak bakıldığında velilerin genelde kişisel değerler diyebileceğimiz değerleri (özgüven sahibi olma,

kendini ifade edebilme...) ön planda tuttuğu, daha sonra akademik değerler diyebileceğimiz değerler (çalışkan olma, azimli olma.), sonra kültürel değerler diyebileceğimiz değerler (inançlı olma, gelenek göreneklerine bağlı olma, vatansever olma, ailesine bağlı olma...) ve yaşam, çevre, dünyamızı içine alan değerler diyebileceğimiz değerlere (çevreye duyarlı olma, barışçıl olma...) öncelik verdikleri görülüyor.

Daha önceki yıllarda, sınıfta yapılan uygulamalar, veli görüşmeleri, veli taleplerinde, velilerin çalışkanlık, saygılı olma, paylaşımcı olma gibi değerlere öncelik verdikleri gözlenirken, son yıllarda bunun değiştiği velilerin kendine güvenen, kendini ifade eden, sorumluluk sahibi olan çocuklar yetiştirmek istediği ve bu değerlere öncelik verdikleri görülmüştür. Bu durum çevre, ekonomik şartlar, eğitim durumu vb... durumlara göre değişiklik göstermektedir. Çocuklarımızın kendine güvenen, kendini doğru şekilde ifade edebilen bireyler olarak yetişmesi, sorumluluk sahibi olmaları çok güzel özelliklerdir, ancak çevreye duyarlı olma, saygı, sevgi, barış, gelenek görenekler, kibar olma, adaletli olma, aile gibi çok önemli değerlerimizi de unutmamak gerekir. Aileler, eğitimciler, çevre bu konuda duyarlı olmalı ve geleceğimiz olan çocuklarımız en iyi şekilde geleceğe hazırlanmalıdır.

Sonuçlar ve Öneriler

Araştırma, okulöncesinde verilecek öncelikli değerlere ilişkin veli görüşlerinin farklı değişkenler açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada sonucunda;

- Öğrenci velilerinin kişisel değerlere (özgüven sahibi olma, dürüst olma ve sorumluluk sahibi olma) öncelikle önem verdiği söylenebilir.
- Dünyamızın içinde bulunduğu karamsar durumdan dolayı daha üst sıralarda yer alabileceği düşünülen çevreye duyarlı olma, barışçıl olma değerlerinin son 10 değer içinde yer alarak veliler tarafından çok önemsenmediği söylenebilir.
- ‘Sevgi’ değeri anket sonuçlarında ilk on değer arasında yer almamıştır (17. sıra). Ancak okulöncesi eğitim programında sık yer aldığı göz önünde bulundurulduğunda velilerin öncelikli değerleri ile programdaki değerler farklılık göstermektedir.
- Kibarlık, cömertlik, yardımseverlik, başkalarının duygularını anlama gibi insan ilişkilerinde önemli olan değerlerimiz veliler tarafından neredeyse hiç tercih edilmediği söylenebilir.

- Sosyo-ekonomik düzeyin yüksek olduğu okullarda velilerin kişisel değerlere önem verdiği, düşük olan okullarda ise akademik değerlerin ön plana çıktığı görülmüştür.
- Eğitim seviyelerine ve sosyo-ekonomik durumlarına göre velilerin değer tercihlerinin paralellik gösterdiği söylenebilir.

Öneriler

- Bu araştırma değerler ile ilgili veli görüşlerini ortaya çıkaran nicel bir araştırmadır. Araştırmacılar bu araştırmadan yararlanarak konuyla ilgili veli görüşlerini saptamak amacıyla farklı çalışmalar yapabilir.
- Okulöncesi eğitimden başlanarak yetişkin çağılara kadar uygulanabilecek kapsamlı bir program hazırlanabilir.
- Yurtdışında yapılan çalışmalar araştırılarak örnek alınabilir.
- Ülkemizde değerler eğitimi Milli Eğitim Bakanlığı eğitim programları çerçevesinde programa dâhil edilebilir ve bu konuda çalışmalar yapılabilir.
- Çevresel etkenler ve veli profili göz önünde bulundurularak yapılacak etkinlikler çeşitlendirilebilir.
- Velilerle işbirliği yapıp, bu konuda aile katılımı çalışmaları yapılabilir
- Seminerler düzenlenebilir.
- Öğretmenler farklı eğitim-öğretim etkinlikleri planlayabilir.

Kaynaklar

- Akbaş, O. (2009). İlköğretim Okullarında Görevli Branş Öğretmenlerinin Değer Öğretimi Yaparken Kullandıkları Etkinlikler: 2004 ve 2007 Yıllarına İlişkin Bir Karşılaştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2), 403-414.
- Aslan, M. (2011). *İlköğretimde Karakter Eğitimi ve Öğrencilere Kazandırılması Gereken Değerler*. Yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Balat, G. U. (2004). Çocuklar ve Değerler Eğitimi. *Çoluk Çocuk*, 45, 18-20.
- Balat, G. U. ve Dağal, A. B. (2006). *Okul Öncesi Dönemde Değerler Eğitimi Etkinlikleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Battistich, V. (2005). *Character education, prevention, and positive youth development*. Washington, DC: Character Education Partnership.

Şenol Yaka, Demet Yalçın, Esin Denizli

- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Derman, M. T. ve Başal, H. A. (2010). Cumhuriyetin İlanından Günümüze Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretimde Niceliksel ve Niteliksel Gelişmeler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(11), 560-569.
- Ekşi, H. ve Okudan, A. Y. (2011). Eğitim Yöneticilerinin Bakış Açısı İle Değerler Eğitimi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 8(2), 1-13.
- Ryan, K. & Bohlin, K. E. (1999). *Building character in schools: practical ways to bring moral instruction to life*. San Francisco, CA: Jossey-Bass Inc., Publishers,
- Weed, S. & Skanchy, G. (1996). *AEGIS character education curriculum*. Salt Lake City, UT: Institute for Research and Evaluation.
- Yılmaz, N. (2003). Türkiye’de Okulöncesi Eğitim. M. Sevinç (Ed.). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar* (s. 12-17). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Parents' Views on Preferential Values in Preschool Education *

Şenol YAKA **

Demet YALÇIN ***

Esin DENİZLİ ****

Introduction

Pre-school education, also called early childhood education, is the period from the birth of the child to the start of primary school, or ages 0–6 years old. In pre-school education, schools attempt to guide children's development, especially in their process of reasoning and creativity. It is a systematic process that encourages children's commitment to national, spiritual, moral, cultural, and humanistic values. In addition, pre-school education contributes to children's self-expression and independence (Yılmaz, 2003).

A pre-school education program aims to support children's psycho-motor, social, emotional, linguistic, and cognitive development. In addition, it aims to

* This study was presented at the Values Education Symposium, October 26–28, 2011, Eskisehir Osman-gazi University, Eskisehir, Turkey.

** Specialist Teacher, Ministry of National Education, Şehit Mutlu Yıldırım Secondary School

Address for correspondence: Şehit Mutlu Yıldırım Ortaokulu, Esentepe Mah. Akçağ Sok. No: 3, Tepebaşı, Eskişehir

E-mail: senolyaka70@hotmail.com yapmak

*** Teacher, İsmet İnönü Elementary School, Eskisehir

E-mail: demetyalcin26@hotmail.com

**** Teacher, İsmet İnönü Elementary School, Eskisehir

E-mail: esin.denizli@yahoo.com

give children self-care skills and readiness for primary school. In the process of pre-school education, children learn sharing, cooperation, specialization, and working together. Pre-school education is the first stage of establishing the base of values, character, personality, and skills. A quality pre-school education should include not only educational skills but also social values. Although values contain unwavering properties, they may vary according to factors such as environment, cultural characteristics, education, and experiences. Some common values within the scope of values education are as follows: honesty, determination, responsibility, helpfulness, confidence, love, respect, and collaboration.

Families, educators, and educational institutions play a vital role in contributing to values in education, and these are integral parts of social cohesion.

Nowadays, values education is common in schools. Research on parents' perspective as well as the relationship between curriculum and teachers' applications will fill a void in this area. Thus, the aim of this research is to determine parents' views related to preferential values in preschool education in Eskisehir Odunpazari Country. Perspectives of the preschool parents on preferential values in education were determined by age, profession, sex, and socioeconomic situations using a survey model.

To achieve this goal, we explored answers to the following questions:

- In preschool education, what are parents' 10 preferential values?
- In preschool education, what are parents' 10 preferential social values?
- In preschool education, what are parents' 10 preferential values with respect to?
- In preschool education, what are parents' 10 preferential values with respect to?

A scan model was used in this research. We researched whether parents' preferential values varied in terms of age, education level, sex, and professions. Parents were asked to choose their 10 most important values, in order of importance, from among 31 values that were expected to be taught in preschool. This research was carried out with 620 preschool student's parents in 14 public and private preschools in Eskisehir Odunpazari Country.

Twenty percent of parents involved in the research were men while eighty percent were women. Since the number of women parents was four times greater than that of men, the gender variable was not taken into consideration. In

terms of parents' age range, less than 10 percent were born between the years 1965 to 1970. Housewives were the majority when parents' occupations were examined, hence this factor was not considered as a correlation with parents' choice of values. The socioeconomic status of the population where the survey was applied is shown in Table 4. According to this, parents of the mediocre schools are majority with the 56.5 percent. Parents' educational background (in terms of their highest levels achieved) can be separated into three categories: high school graduates (35%), university graduates (29%). The latter two rates are above Turkey's national average.

In this research, a survey was applied to parents. There are two sections in the survey: the first part was on demographics, including age, education level, sex, and profession; while the second part consisted of choosing 10 values, in order of importance, among a list of 31. We created the survey by asking 12 preschools teachers to identify values in education and this initial list totaled 39. Similar or repetitive values were deleted, and 31 were used in this survey. In order to find out if the survey is understandable, we asked a group of 20 parents to choose their 10 most important preferential values and to assign a numerical value to each of the 31 values, from 1 to 10. This initial survey format was not interpreted accurately, thus a table was added at the end of second part in which participants were asked to rank their first 10 values. This format was again applied to this pilot group and misunderstandings were not observed.

Parents' preferential values and their different ideas about differential values were analyzed via the SPSS 15 program. The number of choices and points given to the values are seen in the tables contained herein. For example, being hardworking was selected 45 times as the first choice, 31 times at the second choice, 42 times as the third choice, and 25 times as the tenth choice. While grading this value preference, the order was multiplied with descending coefficients. First choice 45×10 , second choice 35×9 , third choice 42×8 , and tenth choice 25×1 . Analyzed results are gained by taking undertaking an assessment and the opinions of an evaluation expert and pre-school field expert. While interpreting the tables according to analysis results, the values 6–10 are not shown in the tables because there is not a remarkable difference after 5.

This study yielded the following results:

- “Self-confidence,” “honesty,” and “responsibility” were chosen as the first three values and they comprise 25% of the total. Parents paid more attention to personal values while being faithful, patriotic, and committed to the

family are cultural values selected among the first ten values. Kindness, sensitivity to the environment, and being peaceable were the values given least importance by the parents, all of which are relevant to global situations (environmental disasters, global warming, and war).

- University graduate parents preferred the values of self-confidence (81.9%) and responsibility (81.4%) much more than primary school graduate parents and high school graduate parents. On the contrary, primary school graduate parents preferred the values of being hard-working (67.1%), commitment to the family (53%), being faithful (48.3%), and being respectful (62.5%) at higher rates than high school and university graduate parents. Thus, we can say that primary school graduate parents wanted their students to acquire cultural values and diligence. In general, parents' perspectives on values vary according to their educational statute.
- It was shown that parents who live in a higher-income neighborhood gave more importance to the self-confidence value (84.2%). Moreover, we can see that these parents also valued honesty (68.1%), responsibility (78.6%), and self-expression (60.6%). In this sense, the parents who live in a higher-income neighborhood gave more importance to personal values and less importance to academic and cultural values, such as being hardworking, respectful, and patriotic. Parents who live a lower-income neighborhood gave more importance to being hard-working (69.1%) and less importance to being faithful (35.6%). When compared with the other parents, mediocre parents gave more importance to being respectful, faithful, and committed to the family values.
- The self-confidence value, the most preferred value among all parents, was given less importance by parents who were born in before 1981 (56%). In addition, these parents gave greater preference to being respectful (65%) and hard-working (64%). Parents who were born between 1965 and 1970 gave greater preference to honesty (80%) and responsibility (86%), but gave less preference to being respectful (43%) and commitment to family (43%) according to other age groups.
- In general, the preschool student parents most valued personal values (self-confidence and self-expression), then academic values (being hard-working and determined), and then cultural values (being faithful, connecting to tradition and custom, commitment to family), and lastly environmental values (being sensitive and peace loving). Many years ago, it observes that applica-

tions in the class, interviewing with parents requests, parent's hardworking, being respectful, being share are given precedence last years, parents give importance training children who express yourself and have responsible.

- This situation changes according to environment economical conditions, education situation. It is important to raise children who trust themselves, express themselves with ease, and are responsible, we may be overlooking essential values such as sensitivity to the environment, respect, affection, tradition and custom, being kind and judicious, and family-oriented. Families, educators, and environments must be sensitive and children must be prepared for the future.

With the results of this research we can conclude:

- That parents care most about personal values such as self-confidence, honesty, and responsibility.
- Taking into account the dire situation of our world, we may expect that being environmentally responsible and peaceful would be among top 10 values, but, on the contrary, they are among the least important.
- "Love" was not among the top 10 values. But when observing its strong prevalence in the preschool curriculum, we can conclude that parents' preferential values are not in harmony with their children's educational program.
- Values crucial for human communication, such as kindness, generosity, helpfulness, and empathy were chosen very little by the parents.
- In the schools in lower-income neighborhoods, parents' personal values were important but in the schools in higher-income neighborhoods, personal values were important. Parents' other choices of values were consistent regardless of their socioeconomic situations.

In concluding this research, we offer the following suggestions:

- This quantitative research reveals parents' opinions about values. Researchers can use these results to perform future studies on parents' differing opinions on values.
- Extensive program can be prepared that this program applies from at the beginning of pre-school education to adult time.
- Researchers abroad can take as an example the values education included in the National Education Ministry's Program.

Şenol Yaka, Demet Yalçın, Esin Denizli

- Activities can be variable by taking of the consideration of environmental factors and parents profiles.
- Cooperation can be with families, family participation studies can be about this subject.
- Seminars can be organized
- Teachers can be planned different education activities.

Keywords- Preschool education, Values, Parental views

